

Datum 2026-05-26

Informationsklass Öppen

Diariern (åberopas) A184.588/2026

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Ju2026/00665

Återkallelse av svenskt medborgarskap, SOU 2026:21

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker förslaget om att det ska införas en möjlighet att återkalla ett svenskt medborgarskap på grund av viss allvarlig brottslighet och förordar utredningens alternativa förslag avseende möjligheten till återkallelse. Även i den del som avser informationsdelning förordar myndigheten utredningens alternativa förslag.

Myndigheten lämnar i det följande synpunkter på de förslag som träffar myndighetens verksamhet. Utöver dessa synpunkter finner myndigheten även skäl att notera att centrala delar av utredningen har behandlats under en kort tidsperiod, i utredningens slutskede. Enligt myndigheten borde ett flertal frågor, såsom innebörden av ett brott mot statens vitala intressen och informationsdelning, ha övervägts mer noggrant.

Polismyndighetens synpunkter

Avsnitt 11.3 Hur bör bestämmelsen om återkallelse utformas?

Polismyndigheten är positiv till utredningens alternativa förslag om att införa en möjlighet att återkalla ett svenskt medborgarskap på grund av brott som allvarligt skadar Sveriges vitala intressen. Myndigheten har dock synpunkter på den föreslagna bestämmelsens utformning.

Utredningen redovisar tre lagtekniska lösningar för hur bestämmelsen om återkallelse på grund av brott mot Sveriges vitala intressen kan utformas. En metod är att använda sig av begrepp som beskriver brottslighetens karaktär och följdverkningarna av en viss handling. En annan metod är att ha en uttömmande uppräkningslista av de brott som omfattas av tillämpningsområdet och en tredje metod kombinerar de båda olika alternativen.

Polismyndigheten har under utredningens gång förordat de alternativ som utgår från brottslighetens karaktär och följdverkningar. Med en uttömmande brottskatalog finns det, som konstateras i betänkandet, en risk för att vissa gärningar, som allvarligt skadar Sveriges vitala intressen, inte kan förutses vid lagstiftningstidpunkten. Detta innebär i sin tur en risk för att individer som begår sådana gärningar inte omfattas av bestämmelsen och dessutom krävs lagändringar för att inkludera nya brott. Polismyndigheten konstaterar att den organiserade brottsligheten är agil och i ständig förändring, varför förslaget om en uttömmande brottskatalog inte framstår som ändamålsenligt.

Avsnitt 12.4.3 Migrationsverkets behov av att hämta in sekretessbelagda uppgifter

Utredningen menar att det i första hand är domstolens brottmålsdom som ska vara vägledande vid Migrationsverkets prövning av ett ärende om återkallelse, men bedömer att det inte kan uteslutas att viss kompletterande information är nödvändig för att placera brottsligheten i sitt rätta sammanhang. Det kan till exempel vara fråga om information från Polismyndigheten för att bedöma om en viss skjutning eller sprängning, utifrån den kontext i vilken gärningen förekommit, är av sådan omfattning att den hotar statens våldsmonopol eller förmåga att upprätthålla allmän ordning och säkerhet i ett visst område. Enligt utredningen bör dock kompletterande information i första hand avse uppgifter som inte är sekretessbelagda hos Polismyndigheten, exempelvis allmän information om kriminella nätverk eller organiserad brottslighet.

Polismyndigheten delar utredningens bedömning att Migrationsverket kan ha ett behov av att inhämta underlag från myndigheten, för att göra en bedömning av om en brottslig gärning är av sådan karaktär att den allvarligt skadar Sveriges vitala intressen. Slutsatsen att sådan information som huvudregel inte skulle omfattas av sekretess kan dock ifrågasättas. Polismyndigheten bedömer att Migrationsverket, för att kunna placera en gärning i en sådan kontext som utredningen avser, i huvudsak kommer behöva uppgifter som träffas av sekretess enligt exempelvis 18 kap. i offentlighet- och sekretesslagen (2009:400). Det framstår inte som lämpligt att, så som utredningen föreslår, tillämpa generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL i dessa fall, eftersom den bestämmelsen i huvudsak är avsedd för situationer som inte har kunnat förutses.

Avsnitt 12.5 Ett alternativt förslag om en uppgiftsskyldighet som bryter sekretessen i ärenden om återkallelse på grund av brott som allvarligt skadar Sveriges vitala intressen

Även om utredningen inte närmare går in på vilka uppgifter, utöver brottmålsdomen, som ska ligga till grund för Migrationsverkets prövning i återkallelseärenden anser Polismyndigheten att det alternativa förslaget om

en uppgiftsskyldighet är mer ändamålsenligt. Detta utifrån vilka uppgifter som Polismyndigheten bedömer kan bli aktuella att lämna ut. En uppgiftsskyldighet kommer möjliggöra en mer effektiv hantering av uppgiftslämnandet, eftersom myndighetens prövning då begränsas till om det finns övervägande skäl som talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Yttrandet har beslutats av juristen Elin Schmid efter föredragning av juristen Catrin Gripenstam. Vid den slutliga handläggningen har den tillförordnade rättschefen Anders Ternström deltagit.

POLISMYNDIGHETEN

Elin Schmid

Catrin Gripenstam

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (INS)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli